

การเจริญเติบโตของต้นสนทะเล

โดย

นายประสาธน์ สถาพรพงษ์

หัวหน้าสวนป่าห้วยยาง ป่าไม้เขตเพชรบุรี

กรมป่าไม้

เสนอขอที่ประชุม

การสัมมนาทางวนวัฒนวิทยาครั้งที่ ๒

เรื่อง ไม้โตเร็ว

วันที่ ๘ - ๑๑ มกราคม ๒๕๒๒ ณ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยาว ๖ เมตร ลงมาเป็นส่วนใหญ่ และความต้องการใช้ก็มีจำนวนมากขาคดองกว่าไม้
โตกว่า ๖ นิ้ว ยาว ๖ เมตร ขึ้นไป

ไม้สนทะเลที่ได้ประมาณขายที่ป่าไม้เขตเพชรบุรี แปลงปลูก พ.ศ. ๒๕๐๒ เนื้อที่
๒๕๐ ไร่ มีจำนวนต้นไม้ที่สำรวจได้ ๘,๔๘๐ ต้น ทำการประมาณเมื่อ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๐
เริ่มทำสัญญา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ทมค สัญญาการทำไม้ วันที่ทมคสัญญาการทำไม้
วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ ไม้ที่ตัดฟันออกใช้ในการทำไม้เสาเข็มและไม้พื้น ไม้ขนาดและ
จำนวนต่าง ๆ ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางแสดงขนาดและจำนวนเสาเข็มที่ตัดออกจากแปลงปลูก พ.ศ. ๒๕๐๒

เนื้อที่ ๒๕๐ ไร่

ความยาวเมตร	โตรอบวงกลางทอน ซม.	จำนวนทอน
๑๓ - ๒๕	๕๐ - ๕๐	๑๓๗
๑๕ - ๑๖	๗๐ - ๑๕๐	๕๕๐
๑๒	๖๐ - ๑๒๐	๑,๒๐๘
๑๐	๖๐ - ๑๐๐	๕๑๖
๘	๕๐ - ๕๐	๕,๒๐๕
๖	๓๐ - ๗๐	๓,๕๓๕
๕	๒๐ - ๖๐	๓,๓๐๗
๔	๒๐ - ๕๐	๒,๒๕๗
๓	๒๐ - ๕๐	๕,๒๕๕
	รวม	๒๕,๓๓๐

และเป็นไม้พื้นรวมทั้งสิ้น ๘๒๔ ลูกบาศก์เมตร

การเจริญเติบโตของต้นสนทะเล

สนทะเล (*Casuarina equisetifolia*, Forst.) เป็นไม้ที่ขึ้นได้ดีในดินทั่ว ๆ ไป จะเป็นดินค่างหรือดินกรด ขึ้นได้ดี จนกระทั่งดินทรายชายทะเล ซึ่งเป็นดินที่แทบจะไม่มีธาตุอาหารสำหรับต้นไม้ สนทะเลจะพบขึ้นเองตามธรรมชาติ ตามชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย เช่น แถวบริเวณอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทางภาคใต้ เช่นชายทะเลสงขลา และชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

สนทะเลเป็นไม้ขนาดใหญ่ โตเร็ว เนื้อไม้แข็งปานกลาง ซึ่งพบเส้นรอบวงเพียงออกโตกว่า ๒๐๐ เซนติเมตร ในอนาคตเมื่อไม้ป่าหายาก ไม้สนทะเลอาจจะเข้ามามีบทบาทในการเป็นไม้ซุงเข้าโรงเลื่อยจักรแทนไม้ป่า

สวนป่าสนทะเลของกรมป่าไม้ได้เริ่มปลูกสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ ที่ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยท่านอธิบดีอธิบดีกรมป่าไม้เทียม ลมกฤต และคุณเดิม ทัฬหิมทอง สมัยเป็นหัวหน้ากองบำรุง และหัวหน้าแผนกบำรุง กรมป่าไม้ ตามลำดับ และภายหลังจากนั้นก็ได้ขยายการปลูกสร้างออกไปตามจังหวัดชายทะเลอีกหลายแห่ง เช่นที่สวนป่าห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ไม้สนทะเลเป็นไม้เนื้อแข็งปานกลาง มีความเติบโตเร็ว มีความทนทานต่อภาวะแห้งแล้งพอสมควร ทว่าพื้นดินจะให้ความร้อนสูงไม่แตกต่างกัน คุณภาพพด ๆ กับไม้โกงกาง เนื่องจากไม้สนทะเลเป็นไม้ที่โตเร็วปัจจุบันถือได้ว่าเป็นไม้เศรษฐกิจประเภทหนึ่ง มีประชาชนสนใจปลูกขายทำไม้เสาเข็มก่อสร้างอาคาร จะตัดฟันเพียงอายุ ๔ - ๕ ปี จะใช้ทำไม้เสาเข็มขนาดเล็ก คือไม้เสาเข็มขนาดโตผ่าศูนย์กลางท่อน ๖ นิ้ว คัดยาว ๖ เมตร ลงมา การซื้อขายปัจจุบันยังขาดแคลนมาก เจ้าของเป็นเพียงแต่ผู้ปลูก ผู้ซื้อจะซื้อและตัดฟันซักลากเองตลอด ดังนั้นในอนาคตถ้ามีการบำรุงพันธุ์ไม้สนทะเล ทำการคัดพันธุ์ และทำการปลูกสวนขยายพันธุ์สนทะเลขึ้นแล้ว ไม้สนทะเลจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น

สนทะเลที่ปลูกไว้ในสวนป่าห้วยยาง มีความเจริญเติบโตเร็วพอสมควร และได้จัดรอบตัดฟันไว้อายุ ๒๐ ปี แต่ไม้ที่ตัดอายุ ๒๐ ปี จะเป็นไม้เสาเข็มขนาดใหญ่ ซึ่งตลาดมักจะต้องการใช้น้อยขายลำบาก ตลาดไม้ปัจจุบันมักจะใช้เสาเข็มขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง กลางท่อน ๖ นิ้ว

จำนวนและปริมาณไม้เสาเข็มที่ตัดฟันในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เนื้อที่ ๒๕๐ ไร่
แปลงที่ปลูก ใน พ.ศ. ๒๕๐๒

ยาว เมตร	โตรอบวง กลางทอน ซม.	จำนวน ทอน	ปริมาณ ทอนละ ม ^๓	คิดเป็น ปริมาณ ม ^๓	ยาว เมตร	โตรอบวง กลางทอน ซม.	จำนวน ทอน	ปริมาณ ทอนละ ม ^๓	คิดเป็น ปริมาณ ม ^๓
๒๕	๕๐	๑	๐.๕๐๐๐	๐.๕๐๐๐	๑๒	๘๐	๔๙๒	๐.๖๑๒๐	๓๐๑.๑๐๕๐
๒๕	๕๐	๑	๐.๕๕๐๐	๐.๕๕๐๐	๑๒	๗๐	๓๕๑	๐.๕๖๕๐	๑๕๕.๕๘๘๐
๒๓	๕๐	๑	๐.๕๕๖๐	๐.๕๕๖๐	๑๒	๖๐	๕๐	๐.๓๓๓๐	๑๓.๗๒๐๐
๒๓	๕๐	๑๐	๐.๒๕๐๐	๒.๕๐๐๐	๑๐	๑๐๐	๑๒	๐.๗๕๕๐	๕.๕๒๕๐
๒๒	๕๐	๒๖	๐.๕๕๐๐	๑๑.๕๕๐๐	๑๐	๕๐	๕	๐.๕๖๒๐	๒.๓๑๐๐
๒๑	๕๐	๑๓	๐.๕๒๐๐	๕.๕๖๐๐	๑๐	๘๐	๕๒	๐.๕๑๐๐	๕๖.๕๒๐๐
๒๑	๕๐	๒๗	๐.๒๗๐๐	๗.๒๕๐๐	๑๐	๗๐	๒๑๖	๐.๓๕๐๐	๘๕.๒๕๐๐
๒๐	๕๐	๕	๐.๓๕๗๐	๑.๘๘๕๐	๑๐	๖๐	๕๑	๐.๒๕๖๐	๒๖.๐๒๖๐
๒๐	๕๐	๑๕	๐.๒๕๓๐	๓.๘๙๕๐	๘	๕๐	๑๐	๐.๕๑๓๐	๕.๑๓๐๐
๑๘	๕๐	๒๕	๐.๓๕๐๐	๑๐.๖๕๐๐	๘	๘๐	๑๑๓	๐.๕๐๕๐	๕๖.๑๐๕๐
๑๘	๕๐	๕	๐.๒๕๐๐	๐.๕๖๐๐	๘	๗๐	๗๕๐	๐.๓๑๒๐	๒๕๖.๕๘๐๐
๑๘	๕๐	๓๑	๐.๒๒๕๐	๗.๐๖๕๐	๘	๖๐	๑,๕๑๕	๐.๒๒๕๐	๓๓๘.๕๓๕๐
๑๗	๕๐	๓	๐.๓๓๗๐	๑.๐๑๑๐	๘	๕๐	๑,๓๒๖	๐.๑๕๕๐	๒๐๕.๕๐๕๐
๑๗	๕๐	๑๓	๐.๒๒๕๐	๒.๘๖๐๐	๘	๕๐	๕๐	๐.๑๐๑๐๐	๕.๐๕๐๐
๑๖	๑๕๐	๗	๒.๘๖๐๐	๒๐.๐๒๐๐	๖	๗๐	๕๑	๐.๒๓๕๐	๑๑.๕๓๕๐
๑๖	๑๐๐	๗๐	๑.๒๗๑๐	๘๘.๕๐๐๐	๖	๖๐	๕๓๒	๐.๑๗๑๐	๗๓.๘๗๒๐
๑๖	๕๐	๑๕๘	๑.๐๒๗๐	๑๖๒.๒๖๖	๖	๕๐	๑,๗๕๕	๐.๑๑๕๐	๒๑๓.๕๕๖๐
๑๖	๘๐	๑๕๓	๐.๘๒๐๐	๑๒๕.๕๖๐	๖	๕๐	๑,๑๒๘	๐.๐๗๖๐	๕๘.๗๒๘๐
๑๖	๗๐	๕๐	๐.๖๒๕๐	๒๕.๕๖๐	๖	๓๐	๓๐	๐.๐๕๒๐	๑.๖๖๐๐

ยาว เมตร	โตรอบวง กลางทอน ซม.	จำนวน ทอน	ปริมาตร ทอนละ ม. ^๓	คิดเป็น ปริมาตร ม. ^๓	ยาว เมตร	โตรอบวง กลางทอน ซม.	จำนวน ทอน	ปริมาตร ทอนละ ม. ^๓	คิดเป็น ปริมาตร ม. ^๓
๑๖	๕๐	๑๐	๐.๒๐๒๐	๒.๐๒๐๐	๕	๖๐	๑	๐.๑๕๐๐	๐.๑๕๐๐
๑๕	๕๐	๒	๐.๑๕๐๐	๐.๓๐๐๐	๕	๕๐	๕๕๒	๐.๐๕๕๐	๕๕.๒๐๐๐
๑๒	๑๒๐	๓๐	๑.๓๕๐๐	๔๐.๕๐๐๐	๕	๕๐	๑,๓๓๕	๐.๑๖๓๐	๑๐๕.๕๕๕๐
๑๒	๑๑๐	๓๑	๑.๑๕๐๐	๓๕.๖๕๐๐	๕	๓๐	๕๖๕	๐.๐๓๕๐	๑๙.๓๓๕๐
๑๒	๑๐๐	๑๑๕	๐.๙๕๐๐	๑๐๙.๒๕๐๐	๕	๒๐	๑๐	๐.๐๑๕๐	๐.๑๕๐๐
๑๒	๙๐	๑๖๐	๐.๗๗๐๐	๑๒๓.๒๐๐๐	๕	๕๐	๕๐๕	๐.๐๕๐๐	๕๕.๒๐๐๐
๕	๓๐	๑,๒๕๕	๐.๐๒๕๐	๓๔.๘๖๐๐	๕	๒๐	๕๕	๐.๐๑๒๐	๑.๑๓๖๐
๓	๕๐	๑๕๓	๐.๐๓๕๐	๕.๓๕๕๐	๓	๓๐	๕,๓๕๕	๐.๐๒๑๐	๑๐๐.๖๓๕๐
๓	๒๐	๕,๓๑๕	๐.๐๐๕๐	๒๖.๕๖๕๐					

รวมเป็นไม้ทั้งสิ้น จำนวน ๒๔,๓๓๐ ทอน ปริมาตร ๓,๒๒๖.๑๓๕๕ ลูกบาศก์เมตร

ไม้พื้นรวมปริมาตร ๕๒๕ ลูกบาศก์เมตร

ตามตารางที่ได้ คงได้ไม้เสาเข็มขนาดต่าง ๆ จำนวน ๒๔,๓๓๐ ทอน คิดเป็นปริมาตร

๓,๒๒๖.๑๓๕๕ ลูกบาศก์เมตร

ไม้พื้น

๕๒๕.๐๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

รวมเป็นปริมาตรทั้งสิ้น

๔,๑๕๑.๑๓๕๕ ลูกบาศก์เมตร

คงเป็นปริมาตร เหล็ยคอก ๑ ไร่

๑๖.๖๐ ลูกบาศก์เมตร

เพราะฉะนั้นคิดเป็นปริมาตร เหล็ยคอก ๑ ไร่/๑ ปี จำนวน ๐.๕๕ ลูกบาศก์เมตร

เนื่องจากกรณีทำไม้ออกนี้เศษปลายไม้ และไม้คอกหล่นที่ไม่ได้เก็บตัวเลขโดยสมบูรณ์

ยังมีหลงอยู่อีกเป็นจำนวนมาก ตัวเลขที่ได้นี้ได้มาจากการประวัชกรว รช. เพื่อนำไม้ออกจำหน่าย

เท่านั้น ตัวเลขนี้จึงไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร อนึ่งไม้สนทะเลแปลงนี้ได้นำมาการคักสงขยาบระยะออก

ไปแล้วครึ่งหนึ่งเมื่ออายุไม้ได้ ๖ ปี โดยการตัดต้นเว้นต้น ต้นไม้จึงถูกตัดฟันออกไปแล้วครึ่งหนึ่ง
จากสวนทดลองที่สวนป่าห้วยยางได้ปลูกไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้วัดขนาด
ความเติบโตรายปีมาตั้งแต่ปลูกจนถึงปัจจุบันมีดังนี้

ปลูก พ.ศ. ๒๕๐๓ เนื้อที่ ๑ ไร่ ปลูกระยะ ๔ + ๔ เมตร
จำนวน ๑๐๐ ต้น

วัดขนาด พ.ศ.	ปริมาตร ม ^๓	ความเพิ่มพูนรายปี ม ^๓	หมายเหตุ
ปลูก พ.ศ. ๒๕๐๓	—	—	
๒๕๐๔	๐.๖๔๓๕	๐.๖๔๓๕	
๒๕๐๕	๒.๒๖๒๐๕	๑.๖๒๐๗๐	
๒๕๐๖	๓.๗๐๕๑๑	๑.๔๔๓๐๖	
๒๕๐๗	๕.๗๒๑๗๑	๑.๐๑๒๖๐	
๒๕๐๘	๕.๘๗๕๑๒	๑.๑๕๖๕๑	
๒๕๐๙	๗.๗๕๗๓๖	๑.๘๘๒๒๔	
๒๕๑๐	๙.๘๘๒๖๓	๒.๑๒๕๒๗	
๒๕๑๑	๑๑.๓๐๗๐๗	๑.๔๒๔๔๔	
๒๕๑๒	๑๑.๗๗๗๓๑	๑.๔๗๐๒๔	
๒๕๑๓	๑๔.๘๓๗๖๒	๓.๐๕๙๓๑	
๒๕๑๔	๑๙.๐๓๒๕๐	๔.๑๙๔๘๘	
๒๕๑๕	๒๐.๖๑๓๙๕	๑.๕๘๑๔๕	
๒๕๑๖	๒๔.๑๕๒๖๖	๓.๕๓๗๗๑	
๒๕๑๗	๒๗.๕๐๖๕๑	๓.๓๕๓๘๕	
๒๕๑๘	—	—	ไม่มีการวัด
๒๕๑๙	๓๑.๔๕๓๙๘	๓.๙๔๗๔๗	

รวมความเพิ่มพูนรายปี	๓๑.๕๕๕๕๕	ลูกบาศก์เมตร
เฉลี่ยความเพิ่มพูนรายปี	๑.๕๗๕๕๕	ลูกบาศก์เมตร

ปริมาณของต้นไม้ที่คำนวณใช้ตารางปริมาณของอาจารย์ชาญ บุญศิริกุล อาจารย์คณะ
วนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการสร้างตารางปริมาณไม้จากตารางความเร็ว
ชั้นลักษณะของไม้สนทะเล ฉบับเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๓
